

SZÉKESFEJÉRVÁR

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, tanítók és községi jegyzők egyletének közlönye.
Megjelen hetenkint kétszer szerdán és szombaton.

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 8 frt. — kr.
Fél évre 4 frt. — kr.
Negyed évre 2 frt. — kr.
Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden négy hasábos petítor: Megrendelőinktől 4 — nem megrendelőinktől 6 kr-ért igrtattatik be.
Lapunk számára hirdetések felveznek **Budapest**en: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz.
Bécsben: Oppelik L. és Mosse Rudolf. Hrdlicka Vincez.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Vörösmarty-tér 6-ik sz.) címzendők: — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyílttérben megjelenő közlemények után négy hasábos petítorért 10 kr. fizetendő.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

A székesfejérvári 1879. évi országos kiállítás hivatalos lapja.

Előfizetési felhívás

„SZÉKESFEJÉRVÁR”
című társadalmi hetilap 1879. évi folyamára.

Előfizetési-díj:

Évnyegyre 2 frt.
Fél évre 4 frt.
Egész évre 8 frt.

Az előfizetési pénzek Klökner Péter kiadó urhoz küldendők, legjutányosabb vidékiekre nézve a postai utalvány.

KIÁLLITÁSI ROVAT.

A magyar nyugoti vasúttársaság vezérigazgatósága, ezen vaspályára nézve a kiállítás tartamára a következő viteldíj leengedésről értesíté a végrehajtó bizottságot: Személyekre nézve: menet- és térti-jegyek és egy kiállítási jegynek váltása mellett 50% mérséklés. Teherszállítványokra nézve: kiállítási tárgyak, melyek mint teherárak adatnak fel az odaszállításhoz áruosztályozás C. osztálya szerint számítatnak. Ezen osztály a legolcsóbb, mely kocsiakománnyban feladott nyersterményekre nézve alkalmaztatik. — Ezen mérséklés az áru minőségéhez képest 50%-nyi és sok esetben még nagyobb mérséklésnek felel meg. A visszaszállítás ingyen eszközöltetik, azon esetben, ha bebizonyítottatik, hogy az illető tárgy ki volt állítva.

Karácson este.

„Eljött a szép karácson
Aranyozott szőnyeg.”

Bizonyosan minden igaz keresztény szívben a gyermekdal e szavai zengedeznek és napok óta mintegy lelkeire ereszkedni érzi e magasztos ünnep fényes malasztjait. A bánat és szomorúság, a keserűség és gyűlölködés sötét fellegei mindjobban oszla-

doznak és helyüket derűtség és vidámság, szeretet és bocsánat foglalják el. Hogyan is szomorkodhatnánk, midőn a világot a megváltó születésének világító sugarai derengik át? hogyan gyűlölködhetnénk, midőn e fényes sugarak nem egyebek tisztá, szent szeretetnél?

Ezernyolczszáz hetvennyolczadikszor üli meg az emberiség Krisztus születésének napját és ha a keresztény vallásnak egyéb erkölcsi tartalma nem volna is ez egy napnál, ez az egy is elegendő volna biztosítani fenmaradását az évezredek végtelenségéig és minél jobban fog az emberiség előrehaladni a polgárosodásban, annál bensőbb kegyelettel s annál igazabb önmegszenteléssel fogja megülni a karácson szent estjét és annál dicsőbb fényben fognak előtte feltárulni e szent ünnep magasztos misteriumi.

Csak gondolkozzunk Krisztus születésének története fölött, ugy a mint azt hosszú századok hagyományai az emberiség számára megőrizték és a legmagasztosabb igazságok egyike tárul fel előttünk, egy olyan igazság, mely mai nap is csak az igazán keresztényi szivekben van igazságnak elismerve; de az életben — fájdalom — nem.

Egy betlehemi jászolban találunk egy gyermeket, senki sem tudja, hogy ki ő, születése fölött homály borong és a pásztorok ösztönszerűleg felkeresik a jászolt és leborulnak az előtt a ki a jászolban szendereg. A szeretet, igazság és könyörület csillagai vezérelheték oda a szegény pásztorokat. A szeretet, mely azt ragyogtatta szívökbe, hogy ime egy elhagyott kised, a kiből még idővel a világ megváltója fejlődhetik; az igazság, a mely azt mondja, hogy egy kised irányában nem szabad azt kérdezni, hogy ki ő, kik vagy mik voltak szülei, mert egy kised egy szentség; a könyörület, mely a tehetlen s elhagyott kisedet ápolni készlet. Feladjuk egy perczre, hogy itt Krisztus születéséről van szó, képzeljük, hogy az szegény szülők egyszerű halandó gyermeke,

ily nemes gondolkodás tapasztalatára nem ugy tünik-e fel előttünk, hogy az az egyszerű helyiség földöntúli fényvel tündököl?

És ezt a magasztos igazságot századok óta ünnepli a kereszténység, ünnepli benne az isten születését; de a benne rejlő isteni igazság még nincs elismerve.

És képzeljük csak tovább Krisztust földi ember képében. A szegény apa s anya nélküli gyermekben jeles lelki tulajdonok szunyadnak, vágyik munkatér után, álmodozik hir és dicsőségről és a merre csak fordul, mindenfelől elfoglaltság- és előítélettel, lenézés és megvetéssel kell találkoznia az emberek részéről és mindezt csak azért, mert születése homályos, mert mint mondák alacsony származású.

És mikép viszonyozza az üldözött, a megvetett lángész a nem érdemelt kinszenvedéseket? Ugy, hogy minél többet kell szenvednie az emberektől, annál forróbban szereti őket, annál nagyobb örömeinek tartja felvilágosítani elméjüket, nemesíteni szívökét és midőn a sok üldözés után kezesztre feszítik, akkor is így imádkozik menyiei atyjához: „Atyám bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit cselekszenek.” Lehet-e ennél magasztosabb szellemet és jellemet képzelni?

És az emberiség ezernyolczszáz hetvennyolcz év óta újra ünnepli meg a megváltó születését és maig sem tudja, hogy mi az a mi Krisztust istenné tette.

„Eljött a szép karácson aranyozott szőnyeg” a merre tekintünk, mindenütt készülődés a szent ünnep méltó fogadására. Örüljétek kisedetek, hogy megszületett a Krisztus, higgyétek el szives olvasóink, hogy e nagy napon örömmel emlékezünk meg róluk, kívánjuk, hogy a karácsonfa vidáman lobogó lángjaival vidámita fel családi hajlékukat és a világosság áradjon bele az összes emberiség szívébe és gyujtsa meg abban a szeretet, igazság és könyörület csillagait, és e csillagok vezessék az összes emberiséget egyik karácsontól a másikig. Ezért született a Krisztus és a ki méltó követője akar lenni e három csillag

ékesítse kebelét s akkor karácsonja lesz mindig az emberi társadalomnak.
Boldog karácson-ünnepeket.

E a.

Az 1514-iki paraszt-lázadás.

(Olvastatt a székesfejérvári főrealtanodai tanári kar által rendezett nyilvános előadáson 1878. novemb. 22.)
(Folytatás.)

A budapesti dúlás és megszárlás után roppant zavar és rémület terjedt szét az országban: maga a király és a bibornok szintén megrettenve, nagyszámu tanácskozományt hívtak össze Budára. Az összejött magas arisztokraták megboradva hallották itt a történeteket, s most látják be, hogy egy Hunyady és Kapisztrán nélkül örült dolog volt kereszties hadat gyűjteni. A tanácsosok rémültökben egyik a pápánál, a másik Maximiliánnál, harmadik Zsigmond lengyel királynál véleményeztet segítségét kérték; majd voltak olyanok, kik Perényi Imre nádort gondolk és ajánlák mentő hatalomnak; mások ellenben hivatkozva ennek közvesnyes állapotára, és arra, hogy Dózsa, mint székely ember, hazája felé Erdélybe húzódik, János szepesi grófot javasolták a hadviselésre felkérőndöknek; míg végre a sok habozás után a királyi nevelője *Bornemisza János* is megszólalván, véleményét ekkép adá elő:

„Midőn az ajtón a szükség zörget és oly hathatósan sürget, minden hosszas tanácskozás kizárandó, s egész erélyvel cselekedni kell. Hallottátok az előttem szólóktól, hogy a gonosz parasztok az igát maguktól elvetve, a király és uraik ellen fegyvert fogtak; a nemeseket leölik, fiaik s hadjadonait elrabolják, letépik a gyermeket a szülő karjairól, a templomokat s házakat kifosztják, gyilkolás, gyujtogatás, sirás és holttestekkel mindent betöltönek. De mit, hallottátok? — Hiszen a házak égését s a lángba borult tetőket ablakaitokból szemlélhettétek, a kised gyermekek és nejeikkel futók sebeit, veréseit, könyűit s jajgatásait szeméittek látátok; minő szerencsétlenekkel e két város tele van, s kiknek száma naponkint szaporodik. Ugy vélem, hogy a gonoszágban minden kereszties kisebb nagyobb mértékben részes, a mi kiváló kegyetlen büntetéssel bosszulandó meg. — De

SZÉPIRODALMI CSARNOK.

Ünnepnapon.

Templomok érzi konganak,
A hű nép összegyűl:
Imádni Istenét szegény
S gazdag egygyégyűl.

És tárgya egyre oh csak az
Buzgó imáinak,
Hogy esdeklő kérelmei
Meghallgattassanak.

Hogy az egység malasztival
A népek istene,
Egy szunnyadó, de szép hazát
Megüdvözítene.

Oh valjon az elhunyt apák
Mit vétkezhettenek?
Hogy véreik hiába ily
Sokat könyörgenek.

H r.

A féltékeny nő

Szép nyári est volt, midőn Ligethy barátom háza előtt leszállottam. Egyedül találtam kellemdús nejével, a bájos deli természetű nővel, kinek bájos alakját egyszerű

házias öltöny folyta végig. — Így szeretem látni hazám hölgyeit, mert így legigézőbbek.

Kölcsönös üdvözlés s rövid társalgás után a nő sobájába vonult, mi a kertbe mentünk, a hol legörömelebb mulatok, mert a szabadnak és virágnak nagy kedvelője vagyok.

Szívtart gyujtva beszélgetünk a napi eseményekről, míg nem a családi életre tért ét beszédünk folyama s ekkor így szólok barátomhoz:

— Ugy-e te véghetetlenül boldog férj vagy ezen angyalnő oldal mellett?

Barátom kissé gondolkodott, azután így kezdé beszédét. — Minél nagyobb a fiatal hölgyek szerelme a férj iránt: annál nagyobb mértékben tulajdonok a féltékenység, kivált ha házasságukat hosszantartó ismeretség előzte meg, mely alatt a férj kitarva lelkét, gyakran gyermekies szerelmi kalandjait is elbeszéli kedvesének. Sok esetben a nő igen szereti férjét s csupa tapasztalatlanságból azt hiszi, hogy érzelmei nem viszonzotatnak oly hön, mint ő érdemelne s ez szüli leginkább a féltékenységet. Ezen utóbbi hiedelemben volt egy fiatal nő is, kinek keze által a férj élte egyik leghőbb óhaját érte el. Ők évek óta szerették egymást s az atyai áldás után szívök vága

teljesült. Te, kinek nincs nő, nem tudhatod mily kimondhatatlan kéjben részesül a lélek annak tudatában, hogy azt, kit az életben legjobban szeretünk, kinek életéhez van köte életünk, boldogságához boldogságunk, a kivel megszoktuk a vigadást és szomorkodált — magunkénak mondhatjuk. És valóban a csöndes házi örömnél nincs boldogítóbb e világon! Vagy mi mulja felül a boldogságot, melyet egy szerető nő karjai közt találunk? Vannak-e szebb perczek azoknál, melyek a kedves nő körében repülnek el? Valóban a jó nő a legszebb lánccz, mely bennünket az élethez és mennyhez csatol. Nagyon kár, miszerint nekünk férfiaknak nincs az a tulajdonunk, hogy érzelmeinknek annyi kifejezést tudnánk adni, mint a hölgyek. Mi nem értjük azon édes odaolvadást, azon teljes átengedést az örömközött, a mi oly végtelenül kedvessé teszi a szépnemet — s ha egyszer magunkénak tudjuk a hölgyet, kinek birása után sovárogtunk, sokkal hamarabb lankad irántai gyöngédségünk, hogysam azt a szerető nő észre nem vehetné. Mi ellenkező természettel birunk. A nőnek áldozatával nő szerelme, a mienk ezáltal kevesbedik. Vannak ugyan nők, kik ismerve nemüket, ezen gyöngédségünk fölött visszatalni tudják me-

gukat; de a gyöngédebben érzők, azok jelesül, a kik a csendes háziasságban lelik üdvöket, mindig keserítve vannak a férj elhanyagolása által. Ily helyzetben volt az ifju nő is, a kiről előttem szóltam akarok, mielőtt kérdésre felelnék, a kinek férje pár hónappal a házasság után elfeledkezett azon gyöngéd kedvezésekről, azon apró figyelmességekről, melyekre fiatal hölgyek oly kényesek szoktak lenni. A nő ez által bántva érezte magát s az elhanyagolás miatt a féltékenység kinzó érzelme szállta meg keblét. A féltés bizalmatlanságot, az pedig hidegséget szül s a férj csakhamar észrevette ezt a zárkózottságot. Egykor himező-asztala mellett ült a hölgy elmerülve az előtte álló minta szemlélésében. Kezdetben könyccseppek tódultak szemébe, majd hangos zokogásban tört ki. Férje e perczben lépett be s így szólott hozzá:

— Ah az én kedves kis nöm könyez... talán elégedetlen vagy velem.

— Gyermekség az egész, nevs ki férjem — s azzal megtörülven szeméit, felkelt s férje nyaka körül fonta karjait. — Nézd! — folytatá, férjét a himző-mintához vezetve, melyen egy női alak volt, mely egy elrepült madár után könyezett. — Nézd ez

miután, mint fentebb megjegyzem, a dolog gyorsaságot kíván; azt vélték, hogy segély a külhatalmaktól várható? mi késedelmes és bizonytalan, s még a követelek jönnének, az idő halad s a rablók ereje úgy megnő, hogy sem mi, sem a felső király s gyermekei nem leszünk biztonságban. — Miután tehát, mint mondatik, a gonosz rablók vezetője Erdély felé tart, úgy vélem, hogy János szepesi gróf, kinek mint látszik tartományába fog a háboru áttétni, gyorsan utasítandó, hogy a székelyeket, szászokat, magyarokat, ráczokat és a kezénél levő zsoldosokat Temesvár, Nádorfehérvár, Szörény, Orsova s egyéb erősített helyekről összegyűjtve, a gonosz szándoknak utját állja. En ezen elvetemült emberekre, kik a Dunántúl csavarogva prédálnak, azonnal reagjog meg a palotai lovasság és a nem megvetendő számu szolgasággal, kikkel én és a király birunk; s nem kétlem, hogy sok nemes fegyvert fogva hozzá csatlakozik; ugyszintén Buda s egyéb városok sem lesznek restek segélyt adni; mit hogy gyorsan teljesítsenek, királyi parancs fogja eszközölni; és így azok fölött, kik a király ellen büns fegyvert fognak, s a hazát veszélyeztetni merészlik, mint azt nekem lelkem sugálja, könnyű győzelmet fogunk venni." (Lásd: Istváni Magy. tört. I. köt. V. k. 83—84. lapjait.)

Bornemisza ezen beszéde a királynak és a tanácsnak tetszett, melynélfogva abban történt a megállapodás, hogy *Báthory Istvánra*, mint az alsórések kapitányára kell a Dózsa ellen indítandó hadak vezérletét bízni; a főváros környékének tisztítását *Bornemisza János* vállalván magára. — Ugyancsak a tanács végzése folytán a dolgok állapota gyors hírnökök által tudtára adatott *János* szepesi grófnak; bár ez a veszedelméről előbb értesülve, seregét már azelőtt összegyűjtötte s mindenre ügyelve, az ellenség terveire figyelt. Ezenkívül *Perényi István*, királyi kamarás levelet viitt a felső magyarországi urakhoz és megyékhez, melyben a haladéknélküli felkelés kötelességükre tétetik; — végül értesítettvén a közsvényben szenvedő nádor is, ki a segélyt azonnal el is küldte.

A budai tanácskozmány s az innen szétküldött körlevelek és hírnökök folytán csakhamar gyülekezének a nemesek különböző táborokba; a kik Temesvárhoz közelebb lakván, mentek *Báthory*hoz, a kik pedig *Budához*, azok siettek *Bornemisza* táborát erősíteni.

Midőn így *Bornemisza* megerősítve látá táborát, maga mellé vevé helyettesül *Tomori Pált*, átkelt hadával a Dunán, hogy megtámadhassa a Rákosmezeyén tanyázó *Szaleresi Ambrus* paraszt-hadát. — *Tomori* ment elől egy kis lovas csapatall azért, hogy kém szemlét tegyen; de a kit a parasztozok, a mint észrevettek, tüstént lóra kaptak s egész dühvel megrohantak. Azonban *Tomori* lovassága a rohanó parasztozokat könnyű szerrel visszaverte, sőt közülök többit el is fogott, kik azután *Bornemisza*hoz vezetettvén, kivégeztettek. — De hátra volt még a parasztozok nagyobb hada, mely *Szaleresi Ambrus* vezénylete alatt csatarendben, lohogó zászlókkal közeledék *Bornemisza* táborára felé. — *Bornemisza*, kegyes és szelid lelkületű lévén, megkísérelé a lázangókat jó utra vezélni, hogy így a csatát s gyilkolást kikerülje. — Követelek küldött tehát *Ambrushoz*, s a király nevében kegyelmet ígért, ha a fegyvert a parasztozok leteszik s kötelességükhöz visszatérnek; s hogy ha a jó s békés tanácsot elfogadják, vessék el a fegyvert s álljanak a jobb oldalra; azok pedig, kik makacsok akarnak maradni álljanak balra, — de a kiket azután ellenségnek fog tekinteni. *Ambrus*, ki nem gonosz-ságból, hanem vallásosságából csatlakozott a keresztiesekhez, ajánlá társainak, hogy *Bornemisza* tanácsát fogadják el s ne bízzák

hogy mily keserves válni attól, kit szeretünk — s midőn ezt mondá, férje keblére borult és elkezdett újra keservesen zokogni.

— Váld meg édes nőm, te szenvedsz, te darab idő óta féltékeny vagy — mondá a férj szohlat mosolylyal.

— Soha — felelé a nő.
— De ha próbára teszek, mégis annak foglak találni.

— Soha — ismétlé a nő s forró csókokkal halmozá férjét.

E percz óta a fiatal házások több hónapig nyugalomban éltek, a férj mindent elkövetett, hogy neje régi bizalmát visszanyerhesse; de egy szándékos csin egészen felzavarta a nő nyugalmát.

Ő egykor hazatérve épen férje szobájába akart lépni, hogy az esti tánczvigalomról értekezzék, midőn a félig nyitott ajtón át idegen hang ütötte meg fülét.

— Tehát kék dominó fehér szegélylyel az övé?

— Fekete domino zöld szegélylyel az enyim — suttagó a férj.

— S a találkozási időt?

ügyeket kétes harcra. *Ambrus* figyelmeztető szavait sokan el is fogadták és a jobb oldalra vonultak; de a nagyobb tömeg iszonyú szidalmak közt árulásal és gyávasággal vádolván őt, mindenáron csatát kívánt és a baloldalra húzódott.

Ezt látva *Bornemisza*, hogy e csatavánókra ijessen, néhány ágyut előbb közibök süttet, majd dob- és trombitaszóval a *Tomori* által vezényelt könnyű lovasságot reagjog küldé, kiket ő maga a nehéz lovasággal s a többi sereggel nyomba követett. A parasztozok a nemesség rohamát elfogadták ugyan s velök keményen össze is vágtak, de mindjárt az első összeverzés után zavarba jöttek s eszeveszeten futásnak eredtek. A gyülevez népből, kivált a futni nem tudó gyalogságból sok elveszett; bár *Bornemisza* a futni tudókat is, az *isszegi* erdőnél tovább üldözni nem engedte. *Bornemisza* tehát most visszavonulót fuvatott s mint győztes vezér seregével visszatért *Budára*, hová foglyait is kísérteté. — A foglyoknak itt borzasztó sorsuk lett; mert közülök a főbök (szám szerint 5) karóra huzattak, nyolczan lefejeztettek, a többiek pedig felhasított orral s lemetélt fülekkel haza bocsátattak. (Lásd: *Szalay Magy. tört. III. k. 484—85. l.*)

Bornemisza e szerencsés győzelme s ennek híre országszerte felbátorítá a nemességet s csakhamar több helyen, *Zemplén*, *Heves* s *Sopronban* ismét az urak, a nemesek és polgárok kerekedtek felül a megfélemlült paraszt csapatokon. Így *Eger* körül *Eszei Hippolit*, *bibornok* s *egri püspök* katonái; *Nagyváradnál Perényi Ferencz*, fia a nádornak s vele *Czibak Imre*, *Arányi Pál*, *Bajony Benedek* és *Glesán Miklós* egy-mással csatlakozván, egy nagyobb paraszthadát szétverték, melynek egyrésze *Dózsa*hoz menekült, a másik pedig *Lengyelország* s egyéb távolabb eső buvó helyeken keresett menedéket. (Lásd: *Szalay Magy. tört. III. k. 485. lapját*, vagy *Istváni id. m. I. k. V. k. 85. lapját*.)

E közben *Dózsa*, kit övéinek gyszos sorsa meg nem tört, mint már multkor czikkünkben láttuk, *Szeged* felé tartott, de azt nem mervén megtámadni, *Csanád* felé vonult. Itt a püspök *Csáky Miklós*, kinek *Temesvárról* segítségére jött *Báthory István* is, elibe indult *Dózsa*nak s vele nyitl harcot kezdte; de a mely csatában annyira kedvezett a szerencse *Dózsa*nak, hogy még *Báthory* ágyuit is sikerült neki elfoglalnia; minélfogva a szétvert nemesség menekült a merre tudott, vagy jónak látta. Így *Báthory* is nehéz sebekkel terhelve menekült a *Jaksich* családhoz *Nagy Lakra*, honnan csak harmadnap mulva érkezett vissza *Temesvárra*; *Csáky Miklós* pedig, néhányad magával, éjnek idején, csolnakra ülve, a *Maroson* evezve, a közel erdősebbe akart jutni; de szerencsétlenségére parasztozokra bukkanva, elfogatott és *Dózsa* elé vitetett, ki őt püspöki süvegbe ültetvén, karóba vonatta. Hasonlón bánt *Dóczy György* és *Ravaszdy Péterrel*; de legnagyobb dühét öntötte ki *Telegdy István*on, a kereszties had ellenzójén, ki egy magas oszlophoz kötetvén, nyilakkal és puskákkal lövöldözöttetett agyon. — És *Lőrincz* is, ki csak most érkezett meg *Hosszu Antal* pusztító hadával *Bácsból* *Dózsa* táborába, nem kevesebb kegyetlenségeket követett el s zerte elfogott vagy hontalált nemességen. Így *Zólyomi Miklóst* három testvérrel hontaláltván, a házat reagjog gyújtá s kegyetlenül megégeté. (Lásd: *Istváni Magy. tört. III. k. V. k. 86. lap.*)

(Folytatása következik.)

Borostyán Sándor.

— A kameliák száma jelöli.

— S a hely?

— Mint a levélben írva van.

— És te légy óvatos, hogy nód semmit se gyanítson, különben tervünk dugába dől — mondá az idegen s mindketten elhagyák a szobát.

Hogy az idegen észrevétlenül távozhasson, a férj a kerti ajtón bocsátá ki.

(Vége következik.)

Tükördarabok.

Egyszerű ok.

Tán beteg *Angyalné*, hogy rózsák nem nyillanak arcza?

Nem. Most mosdott meg, arca azért halavány.

Politikai ok.

Mért lett *Gusztáv* öcsénk habarék, majd szébbali honfi?

Másképp nem lehetett képviselő honatya,

Olcsó ár.

Tarts agarat, paripát, szeretőt s gazdag teli asztalt,

S ezéledat éred ekép, hogyha ragyogni kívánsz.

Ilyen a világ.

Bárha üres fővel; de tömött erszény s uri göggel

Lépsz fel, a társadalom mint n a g y o t u g y d i o s í t.

KÖZGAZDÁSZAT.

A fejmegyei gazdasági-egyesület vidéki köreinek szervezete.

A fejmegyei gazdasági-egyesület egyik kiváló feladatát tekinti a kisbirtokosokra s a népre oktatólag s buzdítólag hatni, mit kisebb körben működő, a néppel közvetlenül érintkező s a helybeli viszonyokat tüzetesen ismerő testületek által vél sikerebben elérni; — miután továbbá a gazdasági érdekek és szükségletek vidékenként változó s különbözők és így azoknak megóvása körül a vidéki körök — melyek a helyi viszonyok biztos ismeretével bírnak — hatályosabban járhatnak el; végre azon reményről kecsgetve, hogy a vidéki körök működésai az ügy iránti érdeklődést növelni fogják, mert ez által a gazdaközönségnek alkalom nyújtatik hosszabb és költségesebb utazgatás nélkül — saját érdekeit barátságos szomszédai körben megvitetni, eszméit kicserélni s a teendő javaslatok iránt megállapodni: ez okból Fejmegye — mint gazdasági terület — 6 vidékre osztatik fel, és pedig:

I. Székesszéjvári vidék. — Székhelye: Székesszéjvári. Ide osztatnak be a következő községek: Székesszéjvári szab. kir. város, Csóór, Csósz, Falubattyán, Füle, Ladány, Kiskeszzi, Keresztes, Inota, Iszka-Sz. György, Jenő, Moha, Pákoz, Pátka, Polgárdi, Szabadbattyán, Szent Mihály, Tács, Nadap, Nyék, Velenceze, Sukoró, Urhida, Lovasberény.

II. Moóri vidék. — Székhelye: Moór. Ide osztatnak be a következő községek: Bodaik, Moór, Söréd, Sárkány, Balinka, Isztimér, Guth-Tamási, Kuti, Csákerény, Csóka, Csurgó, Gánth, M.-Almás, Ondód, Veleg.

III. Kálozi vidék. — Székhelye: Káloz. Ide osztatnak be a következő községek: Káloz, Láng, Alsó-Szent-Iván, Alap, Czeceze, Igar, Vajta, Sároreges, Pusztá-Egres, Ágotha, Sár-Keresztur, Sár-Szent-Miklós, Sárbogárd.

IV. Sárosdi vidék. — Székhelye: Sárosd. Ide osztatnak be a következő községek: Sárosd, Gárdony, Seregélyes, Herczegfalva, Nagy-Loók, Szolgaegyház.

V. Adonyi vidék. — Székhelye: Adony. Ide osztatnak be a következő községek: Adony, Baracs, Apostag, Batta, Dunapentele, Ercsi, Erd, Ivánca, Perkáta, Szabolcs, R.-Almás, Rác-Keresztur.

VI. Vaáli vidék. — Székhelye: Vaál. Ide osztatnak be a következő községek: Vaál, Tabad, Tordas, Vereb, K.-Szt.-Péter, Martonvásár, Soóskut, Pusztá-Zámor, Mány, Bicske, Baracska, Bodmér, Szaár, Boglár, Ettyek, Bóth, Csabdi, Diósd, Doboz, Alcsuth, Felcsuth, Ujbarok, Kozma, Acsa, Csákvár, Gyuró, Kuldó.

2. §. A gazdasági-egyesület minden tagja, egyszersmind tagja azon vidéki körnek, melyben lakása, vagy gazdasága van, vagy a melyet taggá léte alkalmával önmaga választott.

3. §. A vidék székhelyén tartandó alakuló gyűlésen, a megjelenő tagok megválasztják a vidéki kör elnökét és jegyzőjét 3 évi tartamra. — Az első megalakulásra az igazgató-választmány a gazdasági-egylet kebeléből egy ideiglenes elnököt küld ki, kinek kezéhez a meghívandó tagok névjegyzéke a központból kiadatik: egyszersmind az igazgató választmány, az alakulás bejelentésére záros határidőt tűz ki.

4. §. A vidéki kör minden évnegyedben legalább egyszer ülést tart, s ekkor megállapítja azon helyet és időt, a hol és a mikor a legközelebbi évnegyedi öszejuvetel megtartandó lesz.

5. §. A vidéki körök gyűlései nyilvánosak s a mennyiben lehetséges — mindenkor ünnep- vagy vásárnapokon tartandók; jegyzőkönyv a tanácskozmányról csak az esetben veendő fel, ha azt az elnök — az előfordult tárgyak fontosságánál fogva szükségessének látja.

6. §. A vidéki körök, ugy a gazdasági-egylet közgyűlésével, mint az igazgató-választmánnyal közvetlenül érintkeznek s javaslatokat jegyzőkönyvi kivonattal, vagy jelentés alakjában terjesztik elő. — A gyűlés tárgyát a vidék gazdasági érdekeinek megvitatása képezi.

7. §. A vidéki körök nemes feladata a néppel érintkezés, ennek oktatása és buzdítása lévén, e végre a gazdasági körüli munkálkodás egyes nemeiben: szántás, kaszálás stb. versenyeket rendez s a magukat kitüntett egyéneket, valamint a hosszabb ideig egy helyben szolgáló kifogástalan magaviseletű cselekedet is kitünteti, ünnepélyes dicsérlettel, avagy önkényes adakozásokból e czélra gyűjtött díjakkal.

8. §. Addig is, míg a gazdasági-egyesület anyagi körülményei megengednek azt, hogy a központban (Székesszéjvárott) egy állandó egyleti iroda, egyszersmind gazdasági tudakozó-intézet — adászveési — hasznbérleti — szolgálati ajánlatok stb. bejelentésére létesíthetnek: a vidéki körök ezen szükséglet körül is tehetségük szerint intézkednek; végre

9. §. A gazdasági-egyesületnek a megye gazdasági fejlettségéhez és tekintélyéhez illő felvirágzása, a vidéki körök buzgó működésének sikerétől lévén feltételezve, ezen hazafias cél elérésére a vidék minden tagja

közreműködik, és lehetőleg közrehat, hogy a megye gazdaközönsége minél számosabban vegyen részt a megyei gazdasági egyesület működésében; e czélból a vidéki körök elnökeinek tagok gyűjtése czéljából aláírási-ívek lesznek állandóan tartandók. — Az ily taggyűjtő ívek eredeti aláírásokkal ellátva a titkárhoz beküldendők.

Pápai levél.

Az ifjuság köréből.

Tek. szerkesztő ur!

Becses lapja mult számai egyikében jelent meg tőlem egy pápai levél, melyben a főiskola társulatai önképző-köreinek szervezetéről igyekeztem rövid ismertetést közölni. Most meg tán nem lesz érdektelen, ha a szervezet után, a buzdítási eszközeiről írok, melyekkel a nagytiszteletű és tek. tanárikar egész jószívűségével igyekezik — lelkesítő meleg szavain kívül — az ifjuságot ténykedésre kelteni.

Ezen buzdító eszközök: a pályadíjak. Melyek a főtanodai igazgatóság és az ifjusági képzőtársulat által tüzetek ki, most is, mint minden évben történni szokott különböző legsikerültebb művekre. Oly czélból, hogy ez által az ifjuság kedve még inkább fokoztassék a nemes szellemi versenyre.

I. A főtanodai igazgatóság a jelen 1878/9-dik tanévre a következő pályakérdéseket és díjakat tüzte ki:

A) *Péczeli-díj*: Kisfaludy Károly élete és működésének hatása. A legjobb mű jutalma 42 frt. o. é.

B) *Deák-díj*: a hittani szak: Adassék elő a mysticismus eredete, fejlődése és befolyása az írásmagyarázatra; b) jogi szak: Adassék elő: „Verböczy István Opus Tripartitum Juris Consv. Incl. Regn. Hung. e. Ad.” czimű művének ismertetése s mutatassék ki hatása hazánk jogi életére s jogi irodalmára; c) bölcsészeti szak: Fejlessék ki *Spinoza Benedek* bölcsészeti rendszere, különös tekintettel az általa alkalmazott deductio módszerre.

A legjobb művek szerző javára, a főtanoda költségén kinyomatnak.

Pályáznai óhajtok a kérdések bővebb tanulmányozásához szükséges szakkönyveket a főtanoda igazgatóságától kapják.

II. Az ifjusági képzőtársulat pedig a következőket:

a) Irodalmi értekezés: *Kármán József* élete és irodalmi működéséről. A legjobb mű jutalma 25 frt.; b) Történelmi értekezés: Adassanak elő Magyarország Mátyás király halála után bekövetkezett hanyatlásának okai; s mutatassék ki a magyarországi protestantizmus jelentősége, hazánk általi fennmaradásának érdekében 21 frt.; c) Beszély — előny adva a történelminek 15 frt.; d) Humoreszk 12 frt.; e) Egyházi beszéd: Alapul véve I. kor III. 11. Más fundamentumot senki nem vethet azonkívül, a mely egyszer vetetett, mely a Jézus Krisztus 12 frt.; f) Óda-Cselepy Sándor ur alapítványa 12 frt.; g) Románcz 12 frt.; h) Népdal 10 frt.; i) Műfordítás — latinról magyarra 10 frt.; j) Komoly szavalt-díj 1 db. arany; k) Vig szavalt-díj 5 frt.

A pályázó-munkák mindkét pályázatnál 1879. év június 15-ig adandók be. Amazok a főiskolai igazgatósághoz; ezek pedig a képzőtársulat titkárának.

E pályázó műveket a nt. és tek. tanárikar bírálja.

Megemlítem, hogy az ifjusági képzőtársulat új tisztviselői szokásos székfoglalóikúl a következő értekezéseket tartották: *L. J.* „Attekintés a jelen század bölcsészeti irodalma felett.” *K. K.* „A beszély hivatala s kelleiről.” *N. L.* „Az egyenlenség káros befolyásáról egyesekre, mint nemzetekre.” *S. D.* pedig egy kis népsziművet készített: „Két szív.”

Az ifjuság arczára napról-napra gyorsabb színt fest a hideggel párosult őrom, hogy itt a karácsoni szünidő, s az idő kemény. Haza-hazamehet tehát mindenki. A test is, a már otthon röpöködő lélek után.

A szünidő 18-ikán kezdődik, s d. u. 1 órakor lesznek a legatio választások. Egyik legszebb mozzanat a diák életben. Hetek óta erről beszél már mindenki, a legnagyobb diáktól a legkisebbig. Bárhol találkozzék össze kettő, ez az első kérdés: „Hova mégy légatióba?” „Ide vagy oda?” „Ne oda menj, Lepsény-Kajáron jobban mulatsz!” stb. stb. Egész értekezéseket tartanak egymás közt, hogy hol, merre fogadják legvalódióbb magyar vendégszeretettel a legatust. Az öregebb sorra veszi, — ő már tapasztalatból beszél — leírja emlékezete tükréből az ifjabb nemzedéknek majd minden legatio fényén arnyoldalait. Persze, hogy kedvet csináljon amaz egy kis auxessissel, azt pedig tapinosissal stb.

De legnagyobb színt azán maga a választás, mikor a betűrendben sorba szedett legatiók közül, osztály- és érdemrend szerint választ mindenki, mint fejezik ki az arczok — mimikák — változa majd a sóvárgást, hogy megjut-e az a legatio, hova szándékozik? Talán azért, hogy hazamehesen; majd az örömet, ha az megjutott, vagy a kétségbeesést, ha azt elválasztotta előle valaki.

Holnap tehát megtelnek a vonatok, melyeknek gőzkazánjai le fognak főzteni a még jobban füstölő — nem trafikál tömött —

diákpipák a fojtatni a da
Ald
Haza
Melyek
maradtam te
Pápa

LT

Mélye

Tisztele

kérni urasá

következő se

venni: „A

társaskörben

hogy az em

bált rendezz

atni és reme

jellege által

sebb ünnepe

kép alakult

alelnök: gr.

Gyula; aljeg

tárnokok: B

br. Schell

ellenőrök: I

lós, Wodiar

Andrássy T

gr. András

Marcel, Da

Fenyvessy I

Károlyi Lás

zsef, ögr. J

Rothkugel A

Tschögl Vil

heim István

Uraság

szönetet mo

tel a magy

Vay Olivér

Iro

* A

szerű folyó

egyetemi m

és műszaki

ezelőtt min

lag rövid f

tekintélyt v

daság ügyé

tett. — Táj

nagyból ez

melyeket e

A földönté

állapota M

gonda Bék

Timáry Bé

(1 ábrával

amerikai s

közl. 6 áb

gyarország

Gonda Bék

lettel) Hen

gazdaságn

dortól. A

rajzmellék

kusok társ

pek a pár

Ezzel kap

említeni, h

kiállításón

A „Gazda

hónap 1-jé

évre 6 fr.

kiadó-hiva

diákpapák által s tompa dűbörgésük el fog fojtatni a dalra fakadó örömtől:

„Áld meg Isten a gőzköcsi kerekét,
Hazaviszi a deákok elejét.“

Melyek után boldog ünnepeket kívánva, maradtam tekintetes szerkesztő urnak Pápan 1878. december 17-én.

Kiváló tisztelője K. Kálmán.

LEVELEZÉS.

Bécs, 1878. decz. 15.

Mélyen tisztelt szerkesztő ur!

Tisztelettel alóhíroztam bátorokodunk arra kéri uraságodat, miszerint sziveskedjék a következő sorokat nagybecsűlt lapjába fölvenni: „A bécsi akad. magyar olvasó- és társaskörben egy bizottság alakult a czéltől, hogy az említett egylet javára Bécsben egy bált rendezzen. E bál január 30-án fog tartatni és remélhető, hogy előkelő és nemzeti jellege által egyike lesz az idény legérdekesebb ünnepéjeinek. A bizottság következőképen alakult: Elnök: gr. Festetics Pál II.; alelnök: gr. Vay Olivér; főjegyző: Pintér Gyula; aljegyző: Bellaigh Zsigmond; pénztárnokok: Bierbauer Viktor, gr. Gyürky Pál, gr. Schell Rezső, gr. Wickenburg István; ellenőrök: Borhegy Viktorin, br. Döry Miklós, Wodianer Rezső; bizottsági tagok: gr. Andrassy Tivadar, gr. Andrassy Gyula II., gr. Andrassy Géza, Bárczay István, Cseh Marcell, Darvas Antal, gr. Erdödy Károly, Fenyvessy Ferencz, gr. Gyürky László, gr. Károlyi László, Kvassay István, Majláth József, ögr. Pallavicini Alfonz, Péchy Gábor, Rothkugel Arnold lovag, Spóner Ferencz, dr. Tschögl Vilmos, Szirányi Géza, gr. Wenckheim István és gr. Zichy Antal.“

Uraságodnak előre is legőszintébb köszönetet mondva maradtunk kiváló tisztelettel a magyar-bál bizottsága nevében: *gróf Vay Olivér*, alelnök. *Pintér Gyula*, főjegyző.

Vegyes.

Irodalom és művészet.

* A „Gazdasági Mérnök“ című népszerű folyóirat, melyet Gonda Béla műegyetemi magántanár a közérdekű gazdasági és műszaki ismeretek terjesztése czéljából előzőlt mintegy 2 évvel indított meg, aránylag rövid fennállása óta méltó elismerést és tekintélyt vívott ki magának, s a mezőgazdaság ügyének már is hasznos szolgálatokat tett. — Tájékoztal legyen elég csak néhány nagyobb cikket fölemlítenünk azok közül, melyeket ez év 2-ik felében közölt. Ilyenek: A földművelés történeti kifejlődése és mai állapota Magyarországon. (3 közlöny) Gonda Bélától. A gabonaiszög elhárításáról. Timáry Bélától. A magyar lokomobilokról (1 ábrával) Katona Endrétől. Miért jó az amerikai s miért rossz a mi dohányunk? (2 közl. 6 ábrával) Duka Marcelltól. A magyarországi rizstermesztés érdekében (3 közl. Gonda Bélától. A juhaklokról (2 rajzmelléklettel) Hencz Antaltól. Miként fokozhatjuk gazdaságunk jövedelmét? Diószeghy Sándortól. A tiszai árvízvédelem érdekében (1 rajzmelléklettel) Gonda Bélától. A technikusok társadalmi állása. Mezőgazdasági gépek a párisi kiállításon (2 közlöny) stb. Ezzel kapcsolatban érdemesnek tartjuk fölemlíteni, hogy a Gazdasági mérnök a párisi kiállításon dicséret oklevéllel lett kitüntetve. A „Gazdasági Mérnök“ megjelenik minden hónap 1-jén és 15-én. Előfizetési ára egész évre 6 fr. fél évre 3 fr., mely összeg a lap kiadó-hivatalába (Budapest, VIII. üllői-ut 11/83. sz.) küldendő. — Részünkről fölsölegesnek tartjuk e közérdekű, hasznos folyóiratot különösen ajánlatni s egyszerűen csak figyelmeztetni óhajtottuk rá t. olvasóinkat, meg levén arról győződve, hogy ezzel pusztán az ügynek teszünk szolgálatot.

* Új zeneművek. Tábor s zky és Parach zeneműkereskedésében négy kedvelt népdal jelent meg: 1) Ritka, ritka, ritka buza. 2) Sarkon van a Buza János koromája. (Minden este fuvolázok sokáig.) 3) Békót vertem. (Temetőben láttalak meg.) 4) Sötét az éj. Énekhangra zongorakísérettel (vagy zongorára külön) alkalmazta Huber Sándor. Ára 80 kr. Kapható Klökner P. könyvkereskedésében.

Hireink.

— E lapok igen tisztelt előfizetőinek, munkatársainak s olvasóinak boldog ünnepeket kíván e lap szerkesztője s kiadója.

— Lapunk mai száma az utolsóelőtti, mely még ezen évben megjelenik, felhívjuk tehát lapunk eddigi pártolóit ismételve, hogy az előfizetést a jövő évi folyamra mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék. A lap ára január—márcziusi negyede csak 2 frt.

— A városi törvényhatósági bizottság f. évi deczemb. 23-án rendkívüli közgyűlést tartott. Először is bejelentették, hogy a városi árvaügyek vezetésére vonatkozó szabályrendelet elkészült, mely elfogadtatván, az a belügyminiszterhez jóváhagyás végett

felterjesztetik. Bemutatott a városi legtöbb adót fizetők névsora, mely is helyben hagyott. Ezen névsort e rovatunkban alább közöljük. A bányakezeli szabályrendelet az előterjesztés alapján helyben hagyott. — Felolvasott a belügyminiszter rendelete, mely szerint az 1879-dik évi költségvetést jóváhagyta. A kiállítási végrehajtó-bizottság 3 átirat tárgyalatott, az elsőtben a mentelebben levő menlovaoknak a kiállítás alatti elhelyezését kéri, — ezek a városmajorban fognak elhelyeztetni; — másodikban Budapest fővárosnak a kiállításon képviseltetése tárgyában a fővároszhoz átirat intézését kéri, melynek értelmében intézkedés tétetik; — végre a mentelebben lakó tiszteknek, a kiállítás alkalmával más lakásba elhelyezése iránt, ez ügyben is a hatóság fog intézkedni. Az ülés 11 órakor ért véget.

— Lapunk a fejrémegyei gazdasági egyesületnek is közlönye lévén, — mint ilyen, külön rovatban fogja hozni az egyesületet érdeklő mozzanatok s általában a gazdaságot illető közleményeket; miéért is ezen lapnak járátása az egyesületi tagok szives figyelmébe ajánlatik — a gazdasági egyesület által.

— József főherczeg ö Fensége s neje Klotild főherczegasszony már visszamentek volna aicsuthi birtokukra, ha az utak engedték volna. De a hó akadályul szolgált. Ö Fensége a főherczegasszony, mint a mult években is, az aicsuthi szegényeknek karácsonyi ajándéku Fejrémvárról vitetett ruházati s egyéb czikkeket, hogy a nép, melyet a család annyira szeret, közvetlen közelükben ne érezze annyira a tél kellemetlenségét. Ö Fenségeik Budapesten tartózkodásuk alatt gyermekeik számára több gazdag bevásárlást tettek.

— Virillisták. A városi legtöbb adófizetők (virillisták) névsorát a hétfői rendkívüli közgyűlés állapította meg, e szerint jövő 1879-ik évre következők a virillisták: Felmayer István, dr. Say József, Gebhardt Ignác, Szelke Kristóf, Farkas Imre, Karl György, Felner Sámuel, Balog Lukács, György József, Aujeuczky Adolf, dr. Grubiczky L. Flatt Agost, Bierbauer János, Gunda Fer., Clama Alajos, dr. Fanta Adolf, Say Ferencz, Braun József, Ferenczy István, Herczog Jakab, Reichard Mór, dr. Kövessy Ferencz, dr. Neumann Armin, Schmidt Károly, Helensteiner Károly, id. Nemesy Fer., Weisz Bernát, Eisenbarth Agost, Pusenz Frigyes, Leeb György, dr. Scheiber Samu, Havranek János, Almásy Ferencz, Deutsch Simon, dr. Eder József, Schlammádjner Antal, Langhammer Mihály, Galambos István, Markus Antal, Hanranek Antal, Dreisziger Miklós, Schnetzer Nándor, Borossa Imre, Grau József, Dieterich Szilárd, Hübner Nándor.

— A megyei jövő évi költségvetés azon pontját, melyszerint a járási szolgabírák részére 200 frt. évi lakbér hozottat javaslatba, a belügyminiszter nem hagyta jóvá. Ez a miniszterium részéről méltánytalan eljárás, mert ha már a szolgabíróknak járási székhelyeken kell lakni, nem lehet kívánni tőlük, hogy még a hivatalos helyiségi költségeket is ök viseljék. — Reméljük, hogy megyei hatóságunk a miniszterium ezen eljárása ellen újabb feliratot fog intézni.

— A fejrémegyei gazdasági egyesület rendszeres működése 1878. év első napján fogván életbe lépni, azon rendes tagok fizetési kötelezettsége — kik magukat az egyesület újjaalakulására már 1878. év folyamán bejegyezték — csak 1879. év január 1-jén veszi kezdetét.

— A korcsolya-egylet jégmezején is felütötte a vidámság tanyáját, van kedv s élénkség. Az utóbbi időkben párszor megzavarta a mulatságot az időjárás, de pótolni lehetett hamar a mulasztottakat.

— A jövő farsang ugyancsak hosszú lesz, épen 8 hétig tart, azok tehát, kik mulatni szeretnek, kedvök szerint kimulathatják magukat, csak legyen hozzá elég pénzüik.

— A fejrémegyei gazdasági egyesület pénztárnoki teendőit a fejrémegyei takarékpénztár magára vállalván, az egyesület t. tagjai értesítettnek, hogy az évi tagsági díjak, valamint az alapítványi kamatok minden év január havában a fejrémegyei takarékpénztárban fizetendők le.

— A hajtóvadászatok megyszerte javában folynak; a szentiványi uradalomban 22-én vették kezdetüket. A vadászatra városunkból is sokan kimentek. Mindenfelől azonban az a panasza, hogy kevés a nyul.

— A fejrémegyei gazd. egylet alapszabályai csinos kiállításban megjelentek. Az alapszabályokon kívül a vidéki körök szervezete is benn foglaltatik s az egylet tisztikara s igazgató-választmányának névsora. A füzet minden tagnak meg fog küldetni.

— Szánkázóknak kedvező idejök van, a szánut jó az idő kellemes, minden meg van arra, hogy kedvük szerint kimulathassák magukat. No de van is csengés-bongás, naphossza halljuk utcainkon a szánok csengését különösen pedig vasárnaponként van igen nagy élénkség.

— A jövő évi bálokra nézve már lassankint folynak az értekezletek, azok határnapja maegállapítása iránt. Bál különben lesz elég; kilátásban van helyezve több oly testület részéről is bálók tartása, melyek már régóta nem tartottak bálókat.

— A kiállításra a jelentkezések egyre folynak, közelebb Erdélyből Teutsch segesvári nagykereskedő is tett bejelentést s igen sok különféle dolgot állit ki a házi ipar köréből. Ugy látszik tehát, hogy a száz atyafiak is mozognak s iparkodnak a hazai ipar érdekében s annak emelésére közreműködni.

— Öles plakátok hirdetik utca sarkainkon némely lap előfizetési felhívásait; ugy látszik az általános betegség már a körság ostaraira is elragadt s a helyett, hogy magok ostromolnák e kinövéseket ök maguk mennek a rossz példával elő. Középületeink sarkán a három színű plakát város szerte ott diszeleg csalogatván egy szélbali lapra előfizetőket. No hadd boldoguljanak ilyen uton is ha tudnak!

— A karácson-esti ünnepélek lapunk lezártakor folytak le kegyeletesen, azokról egyenkint jövő számunkban fogunk megemlékezni.

— Az országos kiállítás bizottságai ugyancsak működnek, hétfőn délután a helyiségi, majd az ünnepélyi bizottság is üléseztek. A végrehajtó-bizottság csak a jövő hó elején fog ülést tartani.

— A sorházaz az ünnepélekre a megye területén általában már befejeztetett; a székesfejevári járásra nézve már a mult héten folyt le. Az ünnepélekre határnapja azonban még nincs megállapitva.

— Gyermekgyilkosság. Gál Róza 17 éves hajadon, szolgáló e hó 19-én gyermeket szült, azonban a szivtelen anyja a mint a gyermek megszületett azt azonnal az árnyékszékbe dobta, ö pedig mintha mi sem történt volna, teendőit rendesen folytatta. A bűnös cselekmény azonban kiderülvén, a kis gyermek élettelen hullája az árnyékszékbe kivetett, a gyilkos anyja pedig a törvényszéknek — gonosz tette megbüntetésé végett — átadott.

— A megyei hatóságnál községjegyzői szigorlat január 8. és 9-ik napjain fog tartatni. E szigorlatra már 3 jelentkező van.

— Rendőri hírek. Virág rácz-utcai korcsmájában az ott mulató néhány honvéd összeveszett s csakhamar verekedés fejlődött ki, súlyos sérülést azonban egyik sem kapott. — Vasárnap este pedig a festő-legények veszték össze s verekedtek a barátok épülete előtt, azonban a rendőrség által azonnal letartóztattak.

— Ö Felsége a királyné által a főváros szükkölködőinek faszükségletére ajándékozott 500 frtot ma délben osztották ki a főkapitányságnál, a hatvani-utczán annyi szerény és szerénytelen szegény várta az alamizsnát, hogy a közlekedés meg volt akadva.

— Az igazságügyminiszteri államtitkárság még mind nincs betöltve. Az ügyeket maga a miniszter vezeti. Államtitkár jelöltékül a „Gy-r“ szerint, Zádor és Vezekényi igazságügyminiszteri tanácsosokat emlegetik.

— Pörsölybe nimet! A „három hordó“ bús magyarjai megunván az örökös politikai vitaközléseket, hogy mégis legyen valami, a min a jó bor mellett elragódhassanak, — mert enni ott nem igen lehet — csupa jótékony czéltől, irtó háborut indítottak az ártatlan német nyelv ellen. Az ugynevezett „magyar asztal“ vendége minden elejtett német szóért kivétel nélkül egy krajczárig bírságotja tagjait, melyből már a multkor egy szegény, egész sereg aprósággal megáldott özvegy asszonynak nyújtott segélyt, most legközelebb újra 10 frtnyi könyöradományt juttattak a fővárosi szeretetház elhagyott árváinak. De sok anyagi és szellemi jót lehetne azáltal elérni, ha a hosszu unalmas téli esteken mulató ifjuság, pörsölybe kergetné a nimetet!... meg a „király Belát!“ no meg a „Pagátot!“

— Kettős temetés. Lehet-e képzelní szomorubb látványt, midőn az atya és anyja a terület fekszenek s hét kis árva állja körül könnyezve a ravatalt. Ily szomorú látvány-nak voltak tanui az egervári uradalomhoz tartozó Gyep majorság lakosai. Horváth I. és neje Dezső Anna haltak meg egy napon. Derék, becsületes házaspár volt, mindenki becsülte öket, mint jó akaratú szorgalmas embereket. E hó 13-án kísérték öket örök nyugalomra. A hét kis árva pedig fedél és egy betevő falat kenyér nélkül maradt. De talán a jó emberek könyörületessége csak segít az ö szomorú helyzetökön is.

— Egy vízfordó végrendelete. Tegnap a temetőben egy egyszerű tót napszámosnő férjét, ki vízfordó volt, a diszhelyen állítólag férje utolsó kívánatához képest az esedékes 20 fr. díj lefizetése mellett temettette el és azt beszélt, hogy ugyancsak férje végrendelete szerint diszes emlékkövet fog neki felállitanni, melyen 2 számár és a vízfordó kocsi fog ábrázolva lenni.

— A gyűrű. A napokban egy vidéki marhakereskedő fia — házas ember — jött Budapestre és vele jött társát elhagyta, az estét a mulatóhelyek látogatására használta fel. Vacsora után — éjjél körül — betévedt a kályn-téren levő Ringer-féle orosz-lán-kávéházba, mely a legalsóbbrendű nözemények gyűlhelye. Itt a tisztelt ur beszélgetésbe eredt egy hölgygyel, kinek igen megtetszett a néla gyűrű, mit ujján látott. Ez nehézség drágul odaadta neki próbára, mire a hölgy kendőjét az ur mellett hagyva tánczra penderült s egyik ajtón észrevétlenül elcsot.

Kereshette aztán! Senki se ismerte, ki volt a nő. A rendőr, ki a sarkon állt, szintén azt mondta — isten tudja, hol van az már! A fiatal ember nem kutatótt tovább — csak-hogy a dolog ujságba ne kerüljön.

— Sz.-Pétervár, decz. 19. Suvaloff gr. csak azon feltétel alatt hajlandó elfogadni a belügyminiszteri tárczát, ha elfogadja a czár az ö konzervatív, de a tartományoknak mégis jó adag önkormányzatot biztosító programját. E terv ellen azonban hevesen küzdenek a panszlávok és bürokraták.

— London, decz. 19. A kormánynek oly okmányok jutottak birtokába a közép-ázsiai dolgokról, melyek rendkívül kompromittálók Oroszországra nézve, a miéért is visszatartja azokat a kormány, különben rögtön kitörhetne Oroszországgal a háboru.

TRÉFA ÉS VALÓ.

Egy hölgy, a ki tyukszeméi miatt iszonyú kínokat szenvedett, olvassa az ujságban: „Jótállás mellett a tyukszemek örökre eltávolitnak egy forint beküldése után.“ Kap az alkalmon, beküldi az 1 forintot a csudaorvoshoz. Öt napra ilyen tartalom levelet kap. Asszonyom! ha tyukszeméi oly fájdalmat okoznak, hogy szinte izzad bele: tanácslom, hogy azon ujjait, melyeken tyukszem van, fűrészeltesse le s nem szenved többé tyukszem miatt s ajánlom e czéla csontfűrészetet 5 frtért.“ Genf.

Egy koldusnő a szokottnál siralmasabb arczczal közeledik Z. urhoz, ki mindig ad neki valamit.

— Nos, mi lete, hogy annyira el van keseredve?! — kérdi ez, miatt kiadja neki a rendes járandóságot.

— Oh uram, nagy szerencsétlenség! Az a vén vak, akivel mindig koldulni szoktam jární, visszanyerte szemvilágát, hogy fogok én most már megélni?!

Gabona-ár december 21-én.

100 kilogramm	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Tiszta buza	8	—	7	60	7	30
Kétszeres	6	20	6	10	6	—
Rozs	5	70	5	60	5	50
Árpa	5	20	5	—	4	70
Zab	5	30	5	20	5	10
Kukoricza	4	—	3	90	3	80

Felelős szerkesztő: Boross Mihály.

Hirdetések.

A birodalom első orvosi testületi által megvizsgált és kitünő használhatósága miatt engedélyezett **köszvény-váson** köszvény, csúz (tagszárgatások, keresztcsontfájás), orbáncz, mindennemű gőrcsök ellen a kezekben s lábokban és különösen ör- és tagdagának, fízmitásos és oldalszindrók ellen első **gyors** és **biztos** gyógyszer gyantát használható. Használati utasítással ellátott csomagokban ára 1 frt. 5 kr., kettőzött minőségű cilyosabb bajokra 2 frt. 10 kr.

Dr. Hufeland hírneves orvos ezt mondja orvosi műtében. — Két baj létezik, mely ellen az orvosi tudomány hasznatlan látszik keresztíni a gyógyszer: a **fejköszvény** és a **podagra**; — ez a gyógyszer a fentebbi köszvény-váson alkalmazása által fel van találva. Ugyszintén a hírneves

párisi általános sebtapasz bármínemű sebek, gennyedések és daganatok, fagysebek és tyukszemek ellen. — Egy tégely használati utasítással együtt 35 kr. Kaphatók Sz.-Fejervárott **DIEBALLA GYÖRGY** gyógyszerárában.

! Vivmány!
Wajdits József
könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán megjelent:

Farsangi fánk,
bábakenyér
(Kugelhubf)
és
kétszer-sült
készítési titka.

Irta:
FOUQUET JAQUES,
III-ik Napoleon udvari főszakácsa

Reményi toldalék és szalonnás pogácsa, jó kálacs és szénarétes készítése módjával bővítette:
Egy magyar nő.

E díszes kiállítás művecskének ára **60** kr. Postai rendelések 70 kr. beküldésével ajánlva bérmentesen küldetnek.
Ezen több magyar nőtl megpróbált és tökéletesen sikerült süttési módot ajánlunk hölgyeink figyelmébe.

General-Depot
PAUL ECKARDT
Wien, III. Heumarkt 7.

Pater Möller's natureller MEDICINAL DORSCH LEBERTHRAN
frei von allen unangenehmen Gerüchen und Gerüche

ERSTE PREISE
LONDON 1861
WIEN 1873
PARIS 1875
STOCKHOLM 1876
BRISBANE 1877
CHRISTIANIA 1878
DRAMMEN 1879
BERGEN 1880
COPENHAGEN 1881
MOSKAU 1882
BOULOGNE 1883

Möller's Thran, in dessen eigenen Fabriken an den Fangplätzen des Lofoten-Insel (Norwegen) aus frischen, ausgesuchten Lebern bereitet, ist von blaugelber natürlicher Farbe bei angenehmem olivenartigen Geschmacke fast geruchlos und kann vermöge seiner leichten Verdaulichkeit selbst von dem schwächsten Magen vertragen werden.

Der Thran wird vom Fabrikanten selbst in Flaschen gefüllt und mit Original-Etiquette und Capsel versehen, ist daher das einzige Product seiner Art, bei welchem jede von ihm gezeichnete Fälschung und Manipulation von Seite der Zwischenhändler ausgeschlossen wird; dem Consumenten wird somit eine erhöhte Garantie geboten, eine reines Naturproduct zu erhalten mit allen seinen ihm ursprünglich innewohnenden heilenden Eigenschaften, die sich bei Krankheiten, wie: **Brust- und Lungenleiden, Scropheln, Drüsenkrankheiten, Schwächlichkeit etc.** vorzüglich bewähren.

Um dem vom grossen Publicum gehegten Vorurtheile zu begegnen, dass „brauner Thran“ medicinisch wirksamer sei als die blaugelben, sogenannten weissen Sorten, so empfehle die jeder Flasche beiliegende Abhandlung über Thran, seine Bereitung und Verfälschung einer geneigten Beachtung.

Ausstellung 1876 Philadelphia gegen sämtliche Concurrenz der Welt der einzige erste Preis.

Zu beziehen durch alle renommirten Apotheken und Materialwaarenhandlungen der Monarchie.

General-Depot in Wien: Paul Eckardt, III. Heumarkt 7
Preis per Flasche Oe. W. fl. 1.

Depots in ALBA:
Diebálla György
Apotheker.

K.-Nyéken
két lakház
7 hold gyümölcskerttel
a falu közepén
szabad kézből eladó.
Értekezhetni:
Grünfeld Márton
tulajdonossal K.-Nyéken.

Seit Jahren ein bewährtes Mittel für
GICHT UND RHEUMA
bei *Nerwenleiden*

jeder Art, als: nervöse und rheumatische, sowie halbseitige Gesichtsschmerzen, Migraine, Ohrenreissen, rheumatische Zahnschmerzen, Kreuz- und Gelenkschmerzen, Gliederreissen, Hüftweh (Ischias), rheumatische Herz-Affectionen, Magen- und Unterleibskrämpfe, allgemeine Körperschwäche, Zittern, Muskelschwäche, Schmerzen in verheilten Wunden, Lähmungen etc., ist der vom Apotheker **J. Herbabny** in Wien aus Heilkräutern der baier. — Hochalpen bereitete Pflanzen-Extract:

„Neuroxylin“

Das „Neuroxylin“ dient als Einreibung und äussert seine überaus schmerzstillende Wirkung sofort nach dem Gebrauche, selbst in den veraltetsten Fällen und wo alle Narcotica versagen, bringt es baldigst Erleichterung. — Die Vorzüglichkeit dieses Präparates wurde in Civil- und Militärspitälern bei den hartnäckigsten Formen von Gicht und Rheuma erprobt und anerkannt und hat sich dasselbe in der ärztlichen Praxis schon lange eingebürgert. Das Neuroxylin steht in Bezug auf seine sichere und eminente Wirkung unerreicht da; dies bezeugen viele ehrenvolle Atteste berühmter Professoren und Aerzte des In- und Auslandes, sowie die stets sich mehrenden Dankschreiben Derer, die diesem Mittel ihre Genesung verdanken.

Herrn J. Herbabny, Apotheker in Wien.

Dankend bestilige hiemit die mir gemachte Sendung und macht es mir Vergnügen, Ihnen Folgendes berichten zu können. Den 10. Jänner 1. J. erkrankte ich an einem heftigen Muskeln- und Gelenks-Rheumatismus. — Meine Arme und Beine waren derart geschwollen und schmerzhaft, dass ich mich nur mit Hilfe Anderer in die Bette bewegen konnte. Jede mir gebrachte Hilfe von Seite zweier Collegen fand nur momentane Linderung, sobald ich etwas besser wurde und das Zimmer verlassen wollte, ward ich recitiv; so verbrachte ich, fast immer an's Krankenbett gefesselt, den Winter, da erhielt ich das mir von Euer Wohlgeboren freundlichst gesandte **Neuroxylin** (stärkerer Sorte). Ich versuchte augenblicklich dasselbe, fand aber nach dem Gebrauche eines ganzen Fläschchens keine Besserung, nichtsdestoweniger setzte ich den Gebrauch beharrlich fort und der Lohn blieb nicht aus, ich hatte noch nicht das zweite Fläschchen verbraucht, als ich mich gestärkt, von Schmerzen befreit und wohl fühlte und meiner Praxis nachgehen konnte. — Zur Vorsorge reibe ich meine Arme und Beine noch jeden Abend ein und fühle immer eine wohlthuende Wirkung. Da ich nur **Ihrem Neuroxylin meine Gesundheit verdanke**, erlaube ich Ihnen zur Steuer der Wahrheit und zum Wohle der leidenden Menschheit diese meine eigene Krankengeschichte nach Belieben zu benutzen. Ich werde gewiss nicht ermangeln, vorkommenden Falles Ihr bewährtes — **Neuroxylin** in meiner Praxis zu verwerthen.
Nyir-Bakta (Ungarn), den 18. März 1878.

Dr. Philipp Braun, em. Bezirksarzt.

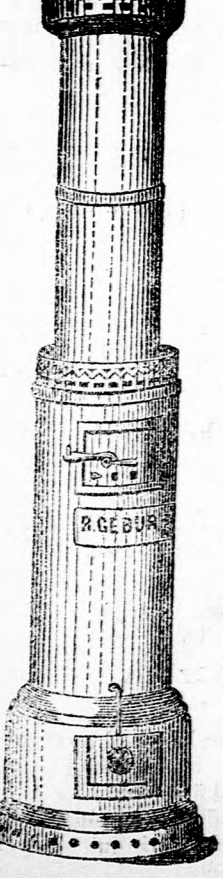
Preis: 1 Flacon (grün emball.) 1 fl., die stärkere Sorte (rosa emball.) 1 fl. 20 kr. pr. Post 20 kr. Emballage.

Central-Versendungs-Depot für die Provinzen:
WIEN, Apotheke „zur Barmherzigkeit“ des J. Herbabny
Neubau, Kaiserstrasse Nro 90 (Ecke der Neustiftgasse.)

DEPOT
für Stuhlweissenburg: bei Herrn Apotheker **G. Diebálla**; Budapest: **Jos. v. Török.**

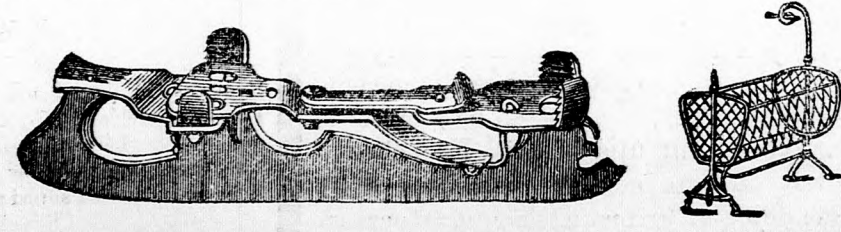
Özv. MÁRKUS SIMONNÉ

Székesfehérvárott, uri-utca 13-ik szám,
tudatja a n. é. közönséggel, hogy raktárában következő tárgyak találhatóak igen jutányos árak mellett.

Nagy ágyak s betétek, gyermek-ágyak, bölcsők, gyermek-kocsik a legujabb párisi minta szerint ruganyokkal és ernyővel, vagy a nélkül; a jégspont kedvelőinek korcsolyák, jégzánok; — beteg gyermek kocsik; kerti székek és padok; kerti vagy tűz elleni fecskendezők, rakott takaréktűzhelyek igen finom és erőskészletek; ugyszinté hordozható asztali és másforma tűzhelyek csinosan kiállítva; felgyújtás ellen biztos fiók-almáriom, magtár- vagy pinceszárak és mindenféle erős vasallások épületekhez; ugyszinté vasbutor javítások és épületmunkák elfogadtatnak.

Videki megrendelések a legnagyobb készséggel pontosan tejesítettnek.

Klökner Péter, kiadó-tulajdonos.

KARÁCSONFA viaszgyertyák
Tisztelt vásárlóim s a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom.
KARÁCSONFA viaszgyertyák

A legszebb s legalkalmasabb
KARÁCSONI s UJÉVI AJÁNDÉKOK
a különféle üres, vagy illatszerrel megöltött s a legizlésesebben kiállított elegans dobozok, Car-tonego-ok, keztüartók, gyümölcskosarak, valamint a valódi
angol, francia s német
ILLATSZEREK
(Parfumes.)
Ugymint: Ess-Boyet, Ess-Violette, Opopanax, Chipre, Lait d'Iris, Violette de Parme, White Rose, Marechale, Reseda, Ambre, Mnse Patchouly stb.
Nagy rakáram toilette-szappanyokból; Eau de Cologne, Eau de Toilette, Eau violettes de Parma, Vinaigre, Eau de Menthe, Eau de lavande ambre superieur; — a legfinomabb ártalmatlan Poudre, fehér és veres színben szőkék, sárgás színben (Rachel) barnák számára.
Kitünő hercegnőviz, finom foggázták, fogporok, hajkenőcsök, olajok.
Valódi angol haj-, szakáll-, fog-, köröm- és ruhakéfék; fodrász-, haj-, por- és női hajfésűk olesó árak mellett kaphatók

Reitmann Ignác
illatszer-kereskedésében,
Székesfehérvárott, Töltényi-ház.

Mindenféle toilette tárgyak legnagyobb választékban, egy a híres Milie-Pomade is kapható
Reitmann Ignác
illatszer-kereskedésében,
Székesfehérvárott, Töltényi-ház.

Székesfehérvári légszuszítási-társulat.

Ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe kitünő minőségű
ostrai kőszén-coaksunkat,
mely mint fűtési anyag körülbelül kétszer annyi mennyiségű kőszénnek felel meg.

Arak: 500 kilogrammon felül 50 klg. = 1 vámmázsa 50 kr.
500 kilogrammon alól 50 klg. = 1 vámmázsa 60 kr.

A legszebb karácsoni és ujévi AJÁNDÉKOK mindenesetre a szép, szív- és léleknemesítő könyvek!

Az idén megjelent felette sok, szép ifjusági iratok dísz- és ajándék-művekből, albumok, iró-mappák, levélpapírok, íróasztal-felszerelések, papeteriákból stb. üzletemben kiállítást rendeztem, s annak megtekintésére felkérem a t. közönséget. — Ott minden kornak s nemnek való s minden szakmába vágó ajándék-művek, a legdíszesebb kötésben s kiállításban a legnagyobb választékban az előirt bolti árak mellett kaphatók.

Tisztelettel
Klökner Péter,
könyvkereskedő.

Művek választékban megtekintés végett a hához is küldetnek; épuget a vidéki megrendelések is gyorsan, pontosan eszközöltenek.

Nyomatott Székesfehérvárott a „Vörösmarty“ könyvnyomdában.